

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 13ης Δεκεμβρίου 1990 *

Στην υπόθεση T-20/89,

Heinz-Jörg Moritz, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Bridel (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενος από τον Victor Biel, τον οποίο διόρισε και αντίκλητο στο Λουξεμβούργο, 18 A, rue des Glacis, επικουρούμενο από τον Aloyse May, δικηγόρους Λουξεμβούργου,

προσφεύγων-ενάγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από την Christine Berardis-Kayser, μέλος της νομικής υπηρεσίας, και κατόπιν από τον Henri Étienne, μέλος της νομικής υπηρεσίας, επικουρούμενο από την Barbara Rapp-Jung, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Guido Berardis, μέλος της νομικής υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής-εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1986, περί του διορισμού υπαλλήλου σε θέση A 2 και, αφετέρου, την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και ηθικής βλάβης που υποστηρίζει ότι υπέστη ο προσφεύγων-ενάγων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους: H. Kirschner, Πρόεδρο, C. P. Briët και J. Biancarelli, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 8ης Μαΐου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται η προσφυγή-αγωγή

- 1 Μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1990, οπότε εξήλθε στη σύνταξη, ο προσφεύγων-ενάγων ήταν υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με βαθμό Α 3, και κατείχε θέση προϊσταμένου τμήματος στη Γενική Διεύθυνση XVIII (Πιστώσεις και επενδύσεις). Ο προσφεύγων-ενάγων υπέβαλε υποψηφιότητα για τη βαθμού Α 2 θέση του διευθυντή των επενδύσεων και δανείων της εν λόγω γενικής διεύθυνσεως (ανακοίνωση κενής θέσεως COM/24/86).
- 2 Με τη γνώμη της 17/86 της 22ας Απριλίου 1986, η συμβουλευτική επιτροπή διορισμών για τους βαθμούς Α 2 και Α 3 της Επιτροπής (στο εξής: συμβουλευτική επιτροπή), κρίνοντας επί των υποψηφιοτήτων του προσφεύγοντος-ενάγοντος και ενός άλλου υπαλλήλου της Επιτροπής, θεώρησε ότι κανείς από τους υποψηφίους δεν συγκέντρωνε το σύνολο των απαιτούμενων προσόντων.
- 3 Κατά τη συνεδρίαση της 30ής Απριλίου 1986, η καθής-εναγομένη εξέτασε, βάσει του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο α, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ) — περί πληρώσεως της εν λόγω κενής θέσεως με προαγωγή ή μετάθεση εντός του οργάνου — τις δύο υποβληθείσες υποψηφιότητες και αποφάσισε να μην πληρώσει την κενή θέση.
- 4 Η καθής-εναγομένη αποφάσισε τότε να εφαρμόσει το άρθρο 29, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, σύμφωνα με το οποίο η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) μπορεί, για την πρόσληψη των υπαλλήλων των βαθμών Α 1 και Α 2, να υιοθετήσει διαδικασία προσλήψεως διάφορη από τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1.
- 5 Κατά τη συνεδριάσή της της 27ης Ιουνίου 1986, η συμβουλευτική επιτροπή έκρινε ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη, κατά το άρθρο 29, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, η υποψηφιότητα του Dieter Engel, ο οποίος τότε δεν ήταν υπάλληλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στις 2 Ιουλίου 1986, η καθής διόρισε τον Engel, ο οποίος κατά τον χρόνο εκείνο ήταν καναδός υπήκοος, στην εν λόγω θέση αφού πρόεβη σε συγκριτική εξέταση των τριών υποβληθεισών υποψηφιοτήτων. Στις 14 Ιουλίου 1986, ο Matutes, μέλος της Επιτροπής, υπεύθυνος των διορισμών στη ΓΔ XVIII, γνωστοποίησε την απόφαση αυτή στον προσφεύγοντα-ενάγοντα.

- 6 Με έγγραφο της 13ης Οκτωβρίου 1986, ο προσφεύγων-ενάγων υπέβαλε διοικητική ένσταση ζητώντας την ακύρωση της αποφάσεως περί διορισμού του Engels στην επίδικη θέση. Αυτή η διοικητική ένσταση απορρίφθηκε με απόφαση της καθής-εναγομένης της 7ης Μαΐου 1987.

Η διαδικασία

- 7 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 12 Αυγούστου 1987, ο προσφεύγων-ενάγων άσκησε την παρούσα προσφυγή κατά της καθής-εναγομένης ζητώντας, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1986, περί διορισμού του Engel, και της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως κατά του διορισμού αυτού και, αφετέρου, την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υποστηρίζει ότι υπέστη.
- 8 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη εξ ολοκλήρου ενώπιον του Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο, με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, διαβίβασε την υπόθεση στο Πρωτοδικείο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- 9 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 10 Η προφορική διαδικασία έλαβε χώρα στις 8 Μαΐου 1990. Το Πρωτοδικείο άκουσε τις αγορεύσεις των εκπροσώπων των διαδίκων και τις απαντήσεις τους στα ερωτήματα που υπέβαλε.
- 11 Ο προσφεύγων-ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να διατάξει την άμεση κατάθεση ορισμένων εγγράφων·
 - να κηρύξει την προσφυγή-αγωγή παραδεκτή·
 - να την κηρύξει βάσιμη·

- να ακυρώσει την απόφαση που έκρινε επί της διοικητικής ενστάσεως·
- να ακυρώσει ως πλημμελή τον διορισμό του Engel·
- να καταδικάσει την καθής-εναγομένη στα δικαστικά έξοδα.
- να υποχρεώσει την καθής-εναγομένη στην αποκατάσταση της υλικής ζημίας και στην ικανοποίηση της ηθικής του βλάβης.

12 Η καθής-εναγομένη ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή-αγωγή·
- να καταδικάσει τον προσφεύγοντα-ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί των αιτημάτων ακυρώσεως

- 13 Η προσφυγή-αγωγή, που ασκήθηκε βάσει των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, στρέφεται κυρίως κατά της αποφάσεως της καθής-εναγομένης της 2ας Ιουλίου 1986, με την οποία διορίστηκε πρόσωπο διαφορετικό από τον προσφεύγοντα-ενάγοντα σε θέση βαθμού Α 2 και κατά της αποφάσεως της καθής-εναγομένης, της 7ης Μαΐου 1987, με την οποία απορρίφθηκε η διοικητική ένσταση του προσφεύγοντος-ενάγοντος της 13ης Οκτωβρίου 1986.
- 14 Κατά τη συνεδρίαση της 8ης Μαΐου 1990, η καθής-εναγομένη επισήμανε ότι μετά τη διεξαγωγή της έγγραφης διαδικασίας, ο προσφεύγων-ενάγων συνταξιοδοτήθηκε. Στηριζόμενη στη νομολογία του Δικαστηρίου, η καθής-εναγομένη υποστήριξε ότι, για τον λόγο αυτόν, ο προσφεύγων-ενάγων δεν έχει πλέον έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωση του διορισμού άλλου υποψηφίου.
- 15 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, για να μπορεί ένας υπάλληλος ή πρώην υπάλληλος να ασκήσει προσφυγή, δυνάμει των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, ζητώντας την ακύρωση αποφάσεως της ΑΔΑ περί διορισμού, πρέπει να έχει προσωπικό συμφέρον προς ακύρωση της επίδικης πράξης (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης

Οκτωβρίου 1975, Marengo κ. λπ. κατά Επιτροπής, 81 έως 88/74, Slg. 1975, σ. 1247· της 30ής Μαΐου 1984, Ricciolo κατά Κοινοβουλίου, 111/83, Συλλογή 1984, σ. 2323, και της 10ης Μαΐου 1989, Del Plato κατά Επιτροπής, 126/87, Συλλογή 1989, σ. 643).

- 16 Δεδομένου ότι ο προσφεύγων-ενάγων αναγνώρισε κατά την προφορική διαδικασία ότι συνταξιοδοτήθηκε πρόσφατα αφού κατελήφθη από το όριο ηλικίας των 65 ετών, πράγμα που προκύπτει και από τον ατομικό του φάκελο, όπως αυτός διαβιβάστηκε στο Πρωτοδικείο, κατά το άρθρο 26, τελευταίο εδάφιο, του ΚΥΚ, δεν μπορεί πλέον να προβάλλει αξιώσεις επί της επίδικης θέσης, διότι δεν ανήκει πλέον στο όργανο, στο οποίο είχε κενωθεί η θέση που πληρώθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη. Κατά συνέπεια, δεν έχει έννομο συμφέρον προς ακύρωση του διορισμού του υποψηφίου που διορίστηκε στη θέση αυτή.
- 17 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα τα ακυρωτικά αιτήματα του προσφεύγοντος-ενάγοντος.

Επί των αιτημάτων περί αποκατάστασης της υλικής ζημίας που ο προσφεύγων-ενάγων υποστηρίζει ότι υπέστη

- 18 Παρόλον ότι ο προσφεύγων-ενάγων συνταξιοδοτήθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου και, κατά συνέπεια, δεν δικαιούται να προβάλλει αξιώσεις για την επίδικη θέση και δεν έχει έννομο συμφέρον προς ακύρωση του διορισμού του Engel, εξακολουθεί εντούτοις να έχει συμφέρον να ζητήσει να εκδοθεί απόφαση επί του διορισμού αυτού στο πλαίσιο αγωγής περί αποκατάστασης της ζημίας, τόσο της υλικής ζημίας όσο και της ηθικής βλάβης, που θεωρεί ότι υπέστη λόγω της συμπεριφοράς της καθής-εναγομένης.
- 19 Για να μπορέσει ο προσφεύγων-ενάγων να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας που υποστηρίζει ότι υπέστη, πρέπει να αποδείξει υπηρεσιακό πταίσμα του οργάνου, το υποστατό της ζημίας δυνάμενης να εκτιμηθεί και τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ του πταίσματος και της προβαλλομένης ζημίας. Πρέπει επομένως, καταρχάς, να εξεταστεί αν η ΑΔΑ βαρύνεται με υπηρεσιακό πταίσμα λόγω του διορισμού του Engel και, στη συνέχεια, να εξεταστούν τα επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων-ενάγων προσπαθώντας να αποδείξει τον παράνομο χαρακτήρα του διορισμού αυτού.

Ως προς το υπηρεσιακό πταίσμα που φέρεται να προκύπτει από εσφαλμένη εκτίμηση ή κατάχρηση εξουσίας

- 20 Ο προσφεύγων-ενάγων υποστήριξε ότι η ανακοίνωση κενής θέσεως αντιστοιχούσε « απολύτως » στις επαγγελματικές του ικανότητες και στον τομέα της δραστηριότητάς του. Του είναι επομένως ακατανόητο ότι η συμβουλευτική επιτροπή θεώρησε ότι δεν διέθετε « το σύνολο των απαιτούμενων προσόντων ».
- 21 Ισχυρίστηκε εξάλλου ότι τα προσόντα του (τεχνικές γνώσεις και επαγγελματική πείρα) ήταν πολύ ανώτερα από αυτά του υποψηφίου τον οποίο τελικά δέχθηκε η Επιτροπή. Ανέφερε σχετικά τα οκτώ έτη υπηρεσίας του ως προϊσταμένου του τμήματος « δανείων » καθώς και τις επαφές του, τόσο με τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας άνθρακα και χάλυβα όσο και με τις σχετικές υπηρεσίες της Επιτροπής. Υποστήριξε ότι, αντίθετα, ο υποψήφιος που έγινε δεκτός δεν είναι παρά ένας « απλός προϊστάμενος τμήματος » γερμανικής τράπεζας, « επιφορτισμένος με τραπεζικές πράξεις επενδύσεων στην Ασία » και αυτό μετά από μία σύντομη πείρα ως συνδιευθυντής τράπεζας που ιδρύθηκε στο Λουξεμβούργο αλλά διαλύθηκε μερικά έτη αργότερα. Κατά την άποψη του προσφεύγοντος-ενάγοντος, όλα αυτά τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι η συμβουλευτική επιτροπή και στη συνέχεια η καθής-εναγομένη ενήργησαν εκ πλάνης κατά την εκτίμηση ή κατά κατάχρηση εξουσίας.
- 22 Κατά την άποψή του η πλάνη κατά την εκτίμηση συνίσταται στο γεγονός ότι, παρά την έλλειψη πληρότητας του ατομικού του φακέλου, λόγω της ελλείψεως των εκθέσεων βαθμολογίας του για τις περιόδους 1973-1975, 1975-1977 και 1983-1985, η συμβουλευτική επιτροπή περιορίστηκε να ακούσει τον γενικό του διευθυντή και όχι τον ίδιο τον προσφεύγοντα-ενάγοντα, οπότε μπορεί να έλαβε εσφαλμένες πληροφορίες. Όσον αφορά την κατάχρηση εξουσίας, διερωτάται μήπως οι προϊστάμενοί του ενόησαν την υλοψιφίτητα του επιτυχόντος ανταγωνιστή του και « έπαιξαν πράγματι ρόλο οι γνώσεις και η πείρα που απαιτούνταν στην ανακοίνωση κενής θέσεως » ή μήπως « θα έπρεπε να ήταν κανείς συνάδελφος » ενός από τους προϊσταμένους του, « να του μιλά στον ενικό ήδη κατά την είσοδό του στην υπηρεσία (επομένως ήδη προηγουμένως) και να οφείλει σ' αυτόν τη σταδιοδρομία του. »
- 23 Ο προσφεύγων-ενάγων ζήτησε από το Πρωτοδικείο να του επιτρέψει να αποδείξει τους ισχυρισμούς του υποχρεώνοντας την καθής-εναγομένη να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα. Η καθής-εναγομένη είχε ήδη προσκομίσει πολλά από τα έγγραφα που ζητούσε, και συγκεκριμένα τα πρακτικά των συνεδριάσεων της συμβουλευτικής επιτροπής της 22ας Απριλίου και της 27ης Ιουνίου 1986, που αφορούσαν τις διάφορες υποψηφιότητες, καθώς και το « ειδικό » πρακτικό της συνεδριάσεως της Επιτροπής

της 2ας Ιουλίου 1986, πλην όμως ο προσφεύγων παρατήρησε ότι τα έγγραφα αυτά δεν ήταν πλήρη. Υπενθύμισε, συγκεκριμένα, ότι θεωρούσε αναγκαίο να γίνει γνωστό τι είχε πει για αυτόν ο γενικός διευθυντής του ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής και ότι ως προς το σημείο αυτό παραβιάστηκε η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως κατά τη διαδικασία που ακολούθησε η επιτροπή αυτή. Τα πρακτικά όμως δεν περιέχουν τίποτε σχετικό, ούτε μνεία του ονόματος των συμμετεχόντων ούτε οποιαδήποτε αιτιολογία των πορισμάτων της επιτροπής αυτής. Ομοίως, το ειδικό πρακτικό της συνεδριάσεως της Επιτροπής περιορίζεται να αναφέρει ότι η Επιτροπή συμερίζεται την άποψη της συμβουλευτικής επιτροπής. Δεν αναφέρεται ιδίως το γεγονός ότι ο υποψήφιος που επελέγη δεν ήταν υπήκοος ενός των κρατών μελών κατά τον διορισμό του.

24 Ο προσφεύγων-ενάγων επανέλαβε το αίτημά του να προσκομισθεί ο ατομικός φάκελος και η υποβολή υποψηφιότητας του ανταγωνιστή του, καθώς και ένα σημείωμα « που μπορούσε να θίξει τη φήμη του εντός της υπηρεσίας », το οποίο αναφέρθηκε από ένα συνομιλητή του προσφεύγοντος-ενάγοντος κατά τη διάρκεια συζητήσεως, απ' όπου προέκυπτε ότι είχε ευνοηθεί πολύ κατά την πρόσληψή του από έναν πρώην αντιπρόεδρο της Επιτροπής και είχε προκαλέσει, μερικά χρόνια αργότερα, την αποχώρηση ενός γενικού διευθυντή. Κατά την άποψη του προσφεύγοντος-ενάγοντος, η άρνηση να του γνωστοποιηθούν τα έγγραφα αυτά αποτελεί προσβολή της αρχής της διαφανείας των διοικητικών πράξεων, καθώς και των υποχρεώσεων εντιμότητας και καλής πίστωσης που υπέχει η Επιτροπή.

25 Η καθής-εναγομένη απάντησε ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η ΑΔΑ διαθέτει, κατά τη συγκριτική εξέταση των προσόντων των υποψηφίων, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως και κατά συνέπεια η απόφασή της σχετικά με το αν ένας υποψήφιος συγκεντρώνει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις δεν μπορεί να αμφισβητηθεί παρά μόνο σε περίπτωση προφανούς πλάνης. Υπογράμμισε ότι ο προσφεύγων-ενάγων περιορίζεται, τελικά, να υποστηρίξει ότι ο ανταγωνιστής του είχε μικρότερη πρακτική πείρα από τον ίδιο. Αντιτάσσει σ' αυτό ότι εναπόκειται επίσης στην ΑΔΑ να καθορίσει αν, για τον διορισμό σε μία θέση, έχουν μεγαλύτερη σημασία οι θεωρητικές γνώσεις και η ικανότητα ασκήσεως καθηκόντων ορισμένου τύπου, π.χ. διευθυντικών καθηκόντων, απ' ό,τι ορισμένη πρακτική πείρα.

26 Υποστήριξε επίσης ότι από τις πληροφορίες που έδωσε ο προσφεύγων-ενάγων σχετικά με ενδεχόμενες σχέσεις μεταξύ του γενικού διευθυντή του και του επιλεγέντος υποψηφίου δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι εμφοιλόχρησε πλάνη κατά την εκτίμηση που μπορεί να εξομοιωθεί με μεταχείριση που γεννά διακρίσεις ή να θεωρηθεί ότι η επίδικη απόφαση διορισμού αποτελεί απόρροια των προκαταλήψεων που μπορεί να είχε ο προϊστάμενός του κατά του προσφεύγοντος-ενάγοντος.

- 27 Η καθής-εναγομένη υπογράμμισε ότι ο διορισθείς υποψήφιος « ήταν και εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερος ικανός για την εν λόγω θέση » και ότι « είναι ανεπίτρεπτο το συμπέρασμα ότι η ΑΔΑ χρησιμοποίησε κατά προδήλως εσφαλμένο τρόπο την εξουσία της κατά την εκτίμηση των προσόντων και ικανοτήτων του προσφεύγοντος-ενάγοντος σε σχέση με αυτά των άλλων υποψηφίων. » Κατά την άποψή της ο προσφεύγων-ενάγων δεν προέβαλε κανένα επιχειρήμα που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι στην προκειμένη περίπτωση η ΑΔΑ διέπραξε τέτοιου είδους προφανές σφάλμα.
- 28 Όσον αφορά την προσκόμιση των εγγράφων που ζήτησε ο προσφεύγων-ενάγων, η καθής-εναγομένη αντέταξε ότι, αφενός, δεν δικαιούται να γνωστοποιεί τους ατομικούς φακέλους και, αφετέρου, ο προσφεύγων-ενάγων δεν απέδειξε την ύπαρξη σημειώματος που τον αφορά και μπορεί να βλάψει τη φήμη του στην υπηρεσία. Στο πλαίσιο αυτό, υπενθύμισε ότι η ΑΔΑ δεν οφείλει να αιτιολογεί τις αποφάσεις της περί διορισμού. Όσον αφορά το αίτημα να προσκομιστεί ο ατομικός φάκελος και ο φάκελος υποψηφιότητας του διορισθέντος υποψηφίου, η καθής-εναγομένη προσέθεσε ότι, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται ο προσφεύγων-ενάγων, το αίτημα αυτό προβλήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως και πρέπει επομένως να απορριφθεί ως εκπρόθεσμο.
- 29 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι η επίδικη θέση ήταν θέση βαθμού Α 2 (διευθυντή). Όπως ορθώς υποστήριξε η καθής-εναγομένη, η ΑΔΑ διαθέτει, κατά τη σύγκριση των προσόντων των υποψηφίων για μια τέτοια θέση που συνεπάγεται μεγάλες ευθύνες, και κατά την εκτίμηση του συμφέροντος της υπηρεσίας, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως. Ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει επομένως να περιορίζεται στο ζήτημα αν, λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους που οδήγησαν τη διοίκηση στην εκτίμησή της, η διοίκηση κινήθηκε εντός λογικών ορίων, κατόπιν διαδικασίας χωρίς πλημμέλειες, και δεν έκανε χρήση της εξουσίας της κατά τρόπο προφανώς εσφαλμένο ή για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς για τους οποίους η εξουσία αυτή της είχε παραχωρηθεί (βλ. ιδίως τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 4ης Φεβρουαρίου 1987, Bouteiller κατά Επιτροπής, 324/85, Συλλογή 1987, σ. 529, και της 15ης Μαρτίου 1989, Bevan κατά Επιτροπής, 140/87, Συλλογή 1989, σ. 701).
- 30 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι μετά τη δημοσίευση της ανακοινώσεως κενής θέσεως σχετικά με την επίδικη θέση υπέβαλαν υποψηφιότητα για τη θέση αυτή ο προσφεύγων-ενάγων και ένας άλλος υπάλληλος. Στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο α, του ΚΥΚ, η συμβουλευτική επιτροπή διορισμών στους βαθμούς Α 2 και Α 3 της Επιτροπής εξέτασε τις αιτήσεις υποψηφιότητας και τους ατομικούς φακέλους των υποψηφίων. Έπειτα από ακρόαση του γενικού διευθυντή της γενικής διεύθυνσεως πιστώσεων και

επενδύσεων, που διευκρίνισε, βάσει της ανακοινώσεως κενής θέσεως, τα προσόντα που απαιτούνται για τον κάτοχο της προς κάλυψη θέσης, η επιτροπή αυτή θεώρησε ότι οι υποψήφιοι δεν διέθεταν το σύνολο των απαιτούμενων προσόντων. Η Επιτροπή, αφού εξέτασε με τη σειρά της τις υποψηφιότητες, αποφάσισε να μην καλύψει την κενή θέση και να κάνει χρήση της διαδικασίας του άρθρου 29, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, ώστε να υποβάλουν υποψηφιότητα πρόσωπα που δεν ανήκουν στο προσωπικό της. Αφού άκουσε εκ νέου τον γενικό διευθυντή, η συμβουλευτική επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η υποψηφιότητα του Engel. Αφού εξέτασε συγκριτικά τα προσόντα των τριών υποψηφίων, η Επιτροπή αποφάσισε να καλύψει την κενή θέση με τον διορισμό του Engel, βάσει του άρθρου 29, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

- 31 'Όσον αφορά τη νομιμότητα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε στην προκειμένη περίπτωση ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι, όταν πρόκειται για την κάλυψη υψηλών θέσεων και η ΑΔΑ έχει αποφασίσει να ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 29, παράγραφος 2, του ΚΥΚ που της αναγνωρίζει πολύ ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως, το γεγονός ότι έγινε ακρόαση του γενικού διευθυντή Cioffi, ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής, χωρίς να είναι παρών ο προσφεύγων-ενάγων, δεν αποτελεί, υπό τις συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως, παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, ενώ μάλιστα, αφενός, από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 22ας Απριλίου 1986 της συμβουλευτικής επιτροπής προκύπτει ότι ο Cioffi περιορίστηκε να προσδιορίσει, βάσει της ανακοινώσεως κενής θέσεως, τα απαιτούμενα προσόντα για τον κατέχοντα τη θέση και, αφετέρου, ο προσφεύγων-ενάγων δεν προσκόμισε στοιχεία για να στηρίξει τον ισχυρισμό ότι αυτός ο γενικός διευθυντής θα μπορούσε να εκφέρει ως προς αυτόν δυσμενείς κρίσεις ικανές να επηρεάσουν τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής.
- 32 'Όσον αφορά το προβαλλόμενο προφανές σφάλμα που διέπραξε η ΑΔΑ προβαίνοντας στον διορισμό του Engel, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η καθής-εναγομένη επισήμανε, χωρίς ο προσφεύγων-ενάγων να αντιλέξει στο σημείο αυτό, ότι ο Engel σπούδασε οικονομικές επιστήμες στο πανεπιστήμιο του Μόντρεαλ, ότι ανήκε στους ανώτερους υπαλλήλους διαφόρων канаδικών και ευρωπαϊκών τραπεζών και κατέχει τέσσερις κοινοτικές γλώσσες.
- 33 Εξάλλου, δεν προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας — ο προσφεύγων δεν προσκόμισε στο Πρωτοδικείο στοιχεία αρκετά για να το αποδείξει — ότι η καθής-εναγομένη, διορίζοντας τον Engel στη θέση που έπρεπε να πληρωθεί, διέπραξε προφανές σφάλμα εκτιμήσεως, υπερέβη τα όρια της αρμοδιότητάς της ή χρησιμοποίησε τις αρμοδιότητές της για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς για τους οποίους της παραχωρήθηκαν.

Ως προς το υπηρεσιακό πταίσμα που απορρέει από παράβαση των άρθρων 27 και 28 του ΚΥΚ

- 34 Ο προσφεύγων-ενάγων υποστηρίζει ότι ο υποψήφιος που έγινε δεκτός δεν είχε την ιθαγένεια κράτους μέλους κατά τον διορισμό του, πράγμα που είναι αντίθετο προς τις διατάξεις του άρθρου 27 σε συνδυασμό με το άρθρο 28 του ΚΥΚ.
- 35 Η καθής-εναγομένη υπενθύμισε σχετικά ότι ο Engel, γερμανικής καταγωγής αλλά πολιτογραφημένος Καναδός, ανέκτησε τη γερμανική του ιθαγένεια προτού αναλάβει τα καθήκοντά του, όπως είχε απαιτήσει η ίδια η καθής-εναγομένη. Εξάλλου, παρατήρησε ότι η αιτίαση αυτή δεν αφορά προσωπικά τον προσφεύγοντα-ενάγοντα.
- 36 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο Engel, γερμανικής καταγωγής αλλά πολιτογραφημένος Καναδός, ανέκτησε τη γερμανική ιθαγένεια προτού αναλάβει τα καθήκοντά του, όπως είχε απαιτήσει η Επιτροπή. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο διορισμός του Engel δεν αποτελεί παράβαση των άρθρων 27 και 28 του ΚΥΚ.

Ως προς το υπηρεσιακό πταίσμα που απορρέει από την παράβαση του καθήκοντος αρωγής και έντιμης συμπεριφοράς

- 37 Τέlow, ο προσφεύγων-ενάγων ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή, απομακρύνοντάς τον prow ófelow ενώw prosónrou pou den yphretoýse sta koinotiká órgana kai htan polý neóteró tou, παρέβη το καθήκον αρωγής και έντιμης συμπεριφοράς που γράφεται έναντι αυτού, órwv állvste kai έναντι káue ypalhloy.
- 38 Η Επιτροπή παρατήρησε ότι η αναφορά στο καθήκον αρωγής δεν παρέχει στον υπάλληλο δικαίωμα προαγωγής, διότι κάθε απόφαση που αφορά προαγωγή πρέπει καταρχήν να λαμβάνει υπόψη το συμφέρον της υπηρεσίας.
- 39 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει σχετικά ότι η πλήρωση κάθε θέσεως πρέπει να στηρίζεται καταρχήν στο συμφέρον της υπηρεσίας (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης

Νοεμβρίου 1976, Küster κατά Κοινοβουλίου, 123/75, Slg. 1976, σ. 1701). Το καθήκον αρωγής που έχει η διοίκηση έναντι των υπαλλήλων της αντικατοπτρίζει την ισορροπία των αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που έχει δημιουργήσει ο ΚΥΚ στις σχέσεις μεταξύ της υπηρεσίας και των υπαλλήλων. Το καθήκον αυτό της επιβάλλει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον το υπηρεσιακό συμφέρον, αλλά και το συμφέρον των ενδιαφερομένων υπαλλήλων (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1986, Schwiegering κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 321/85, Συλλογή 1986, σ. 3199). Όταν εκτιμά το συμφέρον της υπηρεσίας καθώς και τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων υποψηφίων, η ΑΔΑ διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως και ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει να περιορίζεται στο ζήτημα εάν η ΑΔΑ παρέμεινε εντός ορίων που δεν επιδέχονται κριτική και άσκησε την εξουσία της κατά προφανώς εσφαλμένο τρόπο.

- 40 Στην προκειμένη περίπτωση, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η ΑΔΑ προέβη, κατά τρόπο αντικειμενικό, σε συγκριτική εκτίμηση της αξίας και των προσόντων των υποψηφίων για τη θέση που επρόκειτο να πληρωθεί. Οι δύο ισχυρισμοί του προσφεύγοντος-ενάγοντος ότι, αφενός, παραμερίστηκε προς όφελος υποψηφίου που δεν υπηρετούσε στα κοινοτικά όργανα, και, αφετέρου, ότι ο υποψήφιος αυτός ήταν πολύ νεότερός του, δεν στοιχειοθετούν, από μόνοι τους, παράβαση του καθήκοντος αρωγής και έντιμης συμπεριφοράς.

Ως προς το υπηρεσιακό πταίσμα που απορρέει από την καθυστέρηση της ΑΔΑ να συντάξει βαθμολογία

- 41 Ως προς το ζήτημα αυτό, και χωρίς μάλιστα να υπάρχει ανάγκη να εξεταστεί η ύπαρξη και η σημασία της καθυστέρησης για την οποία παραπονείται ο προσφεύγων-ενάγων ούτε η ευθύνη για την καθυστέρηση αυτή, αρκεί για το Πρωτοδικείο να παρατηρηθεί ότι δεν προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, ούτε δε ο προσφεύγων-ενάγων απέδειξε ότι θα είχε μεγαλύτερες πιθανότητες να διοριστεί στη θέση του διευθυντή επενδύσεων και δανείων αν κατά τη διαδικασία πληρώσεως της θέσεως αυτής ο ατομικός του φάκελος περιείχε την έκθεση βαθμολογίας για την περίοδο 1983-1985, στην οριστική της μορφή (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Φεβρουαρίου 1988, Picciolo κατά Επιτροπής, 1/87, Συλλογή 1988, σ. 711, και της 4 Φεβρουαρίου 1989, Bossi κατά Επιτροπής, 346/87, Συλλογή 1989, σ. 303). Από την εξέταση αυτής της τελικής εκθέσεως βαθμολογίας, όπως αυτή διαβιβάστηκε στο Πρωτοδικείο, προκύπτει ότι περιλαμβάνει μόνο ελάχιστονες τροποποιήσεις σε σχέση με το αρχικό σχέδιο εκθέσεως που υποβλήθηκε στον προσφεύγοντα-ενάγοντα και ότι αυτές οι τροποποιήσεις, που δεν θίγουν καθόλου τη γενική οικονομία της εκθέσεως βαθμολογίας, δεν μπορούσαν να έχουν οποιαδήποτε επίπτωση στις πιθανότητες του προσφεύγοντος-ενάγοντος να προαχθεί στην εν λόγω θέση.

- 42 Απ' όλα τα προηγούμενα προκύπτει ότι καμία από τις αιτιάσεις που προέβαλε ο προσφεύγων-ενάγων για να αποδείξει την ύπαρξη υπηρειακού παισίματος της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πρέπει επομένως να απορριφθούν τα αιτήματα της προσφυγής-αγωγής που αφορούν την αποζημίωση για υλική ζημία.

Ως προς τα αιτήματα με τα οποία ζητείται ικανοποίηση της προβαλλομένης ηθικής βλάβης

- 43 Όπως υποστηρίχθηκε από τον προσφεύγοντα-ενάγοντα χωρίς να αμφισβητηθεί, και όπως προκύπτει από τον ατομικό του φάκελο, η έκθεση βαθμολογίας του για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1983 έως 30ής Ιουνίου 1985 — σχετικά με την οποία ζήτησε, στη συνέχεια, τη σύνταξη εκθέσεως βαθμολογίας σε δεύτερο βαθμό — καταρτίστηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1987. Στις 31 Ιουλίου 1986, δηλαδή μετά τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, των γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 43 του ΚΥΚ, στην προκειμένη περίπτωση μετά τις 30 Νοεμβρίου 1985, ο άμεσος προϊστάμενος του προσφεύγοντος-ενάγοντος του πρότεινε να επαναλάβει, για την προαναφερθείσα περίοδο, την έκθεση βαθμολογίας του που αφορούσε την περίοδο 1981-1983, πράγμα που ο προσφεύγων-ενάγων αρνήθηκε ρητά στις 26 Νοεμβρίου 1986, δηλαδή περίπου τέσσερις μήνες αφού του περιήλθε σ' αυτόν η σχετική πρόταση.
- 44 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, για να εκτιμηθεί αν η καθυστέρηση αυτή αποτελεί υπηρειακό πταίσμα, πρέπει ιδίως να εξακριβωθεί αν η καθυστέρηση αυτή μπορεί να αποδοθεί, έστω μερικώς, στη συμπεριφορά του ενδιαφερομένου υπαλλήλου. Επίσης, ενδεχόμενο πταίσμα της διοικήσεως επιβάλλει υποχρέωση αποζημίωσης μόνο στο μέτρο που ο ενάγων αποδεικνύει τη ζημία που υπέστη (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Φεβρουαρίου 1988, Picciolo κατά Επιτροπής, 1/87, που προαναφέρθηκε). Αυτό όμως δεν αποδείχτηκε στην προκειμένη περίπτωση ούτε ο προσφεύγων-ενάγων ήταν σε θέση να αποδείξει ότι η έλλειψη πληρότητας του φακέλου του του προκάλεσε οποιαδήποτε βλάβη. Επικουρικώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο υπολογισμός του προσφεύγοντος-ενάγοντος, σύμφωνα με τον οποίο θα έπρεπε η κατάσταση του να είναι ανάλογη αυτής στην οποία θα βρισκόταν αν είχε διοριστεί διευθυντής, θα συνεπαγόταν απαράδεκτο περιορισμό της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει η Επιτροπή για την πλήρωση των κενών θέσεων.
- 45 Όπως έκρινε το Πρωτοδικείο στην απόφαση που εξέδωσε, την ίδια μέρα, επί της υποθέσεως T-29/89 (Moritz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-787), πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το άρθρο 43 του ΚΥΚ προβλέπει τη σύνταξη, τουλάχιστον ανά διετία, εκθέσεως βαθμολογίας για την ικανότητα, την απόδοση και τη συμπεριφορά στην υπηρειαία κάθε υπαλλήλου. Το έγγραφο αυτό πρέπει να συντάσσεται υποχρεωτικά για

λόγους χρηστής διοικήσεως και ορθολογικής οργανώσεως των υπηρεσιών της Κοινοτήτας και για να προασίζονται τα συμφέροντα των υπαλλήλων. Επομένως, ένα από τα επιτακτικά καθήκοντα της διοικήσεως είναι να μεριμνά για την περιοδική σύνταξη της εκθέσεως αυτής στις ημερομηνίες που επιβάλλει ο ΚΥΚ, καθώς και για την ορθή της κατάρτιση (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Δεκεμβρίου 1980, Gratreau κατά Επιτροπής, 156/79 και 51/80, Slg. 1980, σ. 3943). Η διοίκηση διαθέτει προς τούτο μια εύλογη προθεσμία και κάθε υπέρβαση της προθεσμίας αυτής πρέπει να δικαιολογείται από τη συνδρομή ιδιαιτέρων περιστάσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1983, Ditterich κατά Επιτροπής, 207/81, Συλλογή 1983, σ. 1359).

- 46 Εξάλλου, γενικώς και ειδικότερα στο πλαίσιο της διαδικασίας συντάξεως της εκθέσεως βαθμολογίας κάθε υπάλληλος υπέχει έναντι της αρχής στην οποία υπάγεται καθήκον πίστωσης και συνεργασίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 1966, Alfieri κατά Κοινοβουλίου, 3/66, Slg. 1966, σ. 633). Έτσι ο υπάλληλος δεν μπορεί να παραπονεύεται για την καθυστέρηση καταρτίσεως της εκθέσεως βαθμολογίας του, όταν η καθυστέρηση αυτή οφείλεται, τουλάχιστον μερικώς, στον ίδιο ή όταν συνέβαλε σημαντικά σε αυτή.
- 47 Τέλος, κατά την άποψη του Πρωτοδικείου, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου η καθυστέρηση στην κατάρτιση των εκθέσεων βαθμολογίας είναι καθ' αυτή ικανή να προξενήσει ζημία στον υπάλληλο, λόγω και μόνο του ότι η εξέλιξη της σταδιοδρομίας του μπορεί να επηρεαστεί από την έλλειψη τέτοιας έκθεσης κατά τη στιγμή που πρέπει να ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, Castille κατά Επιτροπής, 173/82, 157/83 και 186/84, Συλλογή 1986, σ. 497).
- 48 Με την προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου που εκδόθηκε την ίδια ημέρα διακρίθηκε ότι η καθυστέρηση στην εξέλιξη της διαδικασίας βαθμολογίας για την περίοδο 1983-1985 οφειλόταν όχι μόνο στην καθυστερημένη ημερομηνία — 31 Ιουλίου 1986 — στην οποία ο άμεσος προϊστάμενος του προσφεύγοντος-ενάγοντος του πρότεινε να επαναληφθεί, για την περίοδο 1983-1985, η έκθεση βαθμολογίας που αφορούσε την περίοδο 1981-1983, αλλά και στην αμέλεια που επέδειξε ο προσφεύγων-ενάγων, ο οποίος περίμενε μέχρι τις 26 Νοεμβρίου 1986 για να απαντήσει στην πρόταση αυτή. Ο προσφεύγων-ενάγων συνέβαλε επομένως σημαντικά στην καθυστέρηση για την οποία παραπονεύεται.
- 49 Όπως όμως έχει επίσης κρίνει το Πρωτοδικείο, από το θεμελιώδες καθήκον έντιμης συμπεριφοράς και συνεργασίας που προαναφέρθηκε απορρέει ότι ο προσφεύγων-ενάγων ήταν υποχρεωμένος να αντιδράσει ο ίδιος, εντός εύλογης προθεσμίας, στην

πρόταση του αμέσου προϊστάμενου του να επαναλάβει την έκθεση βαθμολογίας και ότι παρέβη το καθήκον αυτό καθυστερώντας την απάντησή του στην πρόταση αυτή επί τέσσερις περίπου μήνες. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προβαλλόμενη καθυστέρηση δεν μπορεί, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης περιπτώσεως, να προκαλέσει ηθική βλάβη, παρόλον ότι οι οκτώ μήνες που ο προϊστάμενος του προσφεύγοντος-ενάγοντος καθυστέρησε να του προτείνει την επανάληψη της εκθέσεως βαθμολογίας βρίσκονται στο όριο της αποδεκτής εύλογης προθεσμίας.

- 50 Όσον αφορά την έλλειψη εκθέσεων βαθμολογίας για τις περιόδους 1973-1975 και 1975-1977, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι ο προσφεύγων-ενάγων την επικαλέστηκε για πρώτη φορά προς υποστήριξη της παρούσας αγωγής αποζημιώσεως, δηλαδή αφού είχαν παρέλθει εννέα και πλέον έτη από την τελευταία αναφερθείσα περίοδο βαθμολογίας. Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει σαφώς ότι η έλλειψη αυτών των εκθέσεων βαθμολογίας, που αφορούν παρωχημένες περιόδους, δεν προκάλεσε στον προσφεύγοντα-ενάγοντα ηθική βλάβη την οποία να μπορεί επιτυχώς να επικαλεστεί στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής-αγωγής.
- 51 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθούν τα αιτήματα με τα οποία ζητείται η ικανοποίηση της ηθικής βλάβης.
- 52 Από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων προκύπτει ότι η προσφυγή-αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 53 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται αναλόγως στο Πρωτοδικείο, δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, της προαναφερθείσας αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 70 του Κανονισμού Διαδικασίας, προκειμένου περί προσφυγών υπαλλήλων των Κοινοτήτων, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν. Επομένως, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή.
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Kirschner

Briët

Biancarelli

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Δεκεμβρίου 1990.

Ο Γραμματέας
H. Jung

Ο Πρόεδρος
C. P. Briët